

הלון פרק שביעי עירובין

ע"א.

עין משפט ג'ר מצוה

ל א מיי פ"ג מהלכות
עירובין הלכה יג
טו"ש"ע ח"ח סי' שעב
סעף ח'
לא ב מיי שם הלכה יד
טור ש"ע ח"ח סי'
שענ:
לב ג ד מיי שם הלכה ג
טו"ש"ע ח"ח סי' שעב
סעף י'
לג ה מיי פ"ב"א מהל'
שבת הלכה לו סמג
לפון סי' טו"ש"ע ח"ח סי'
שעב סעף יג:
לד ו מיי שם וטו"ש"ע סס
וכי' שעב סעף יט':

רב ניסים גאון

שמעת מינה מחצות שאין
מגיעות לתיקרה הריאן
מחצות הוריאן הוא
מילתא בפרק הדר עם
הכרי, פליגי בה ר' חייא
ור' שמעון ב"ר חד אמר
במחצות
המגיעות לתקרה והר'
אמר מחצות במחצות
שאין מגיעות לתיקרה.

רבינו חננאל

בר זה הנטר לארכו [הרי"]
מינט רחבו מר' טפחים.
אמר רבא הא דתנן וכן
שתי גוזזותא דכנגד זו
מותר, אבל זו שלא כנגד
זו או למעלה מזו [לא], לא
איתן אלא שיש ביינה ג'
טפחים, אבל אין ביינה ג'
היא פתיח מעוקה (א) היא
שורי. מהני מתבין שאין
שתי הצדיות גבוה י'
טפחים מערבין שנים ואין
מערבין אחד.
אילו מאכילין מינן ואילו
מאכילין מינן, ואוקמינא
מתבין שבין שתי הצדיות
גבוה י' טפחים לא שרי
לכל חד חד ומיניה, אלא
למיקם באפי' בהמתו והיא
מילתא אולא ואכלה, אבל
ליתן תבין לתוך קופה, ולא
להעמידה על המתבין
ולהכילה אסור. ואם הוא
מתבין בתוך הבית גבוה י'
טפחים, והבית בין שתי
ההצדיות (ההצדיות),
זה נותן לתוך קופתו
ומאכיל זהו נותן לתוך
קופתו ומאכיל. ומאי שנא
בית דאית ליה מחיצות
ותיקרה, כי מיפחת התבין
מי' טפחים מינכרא מילתא
דחוי ליה דקא מירחק מן
התיקרא, וכיון דנתמטע
עשרה טפחים ידע
התרוייהו אסורין, ואי בעי
נועל פתח ביתו ומבטל
רשותו והוה אסור וחבירו
מותר. וכן אתא אורי' בגיב
תבן. פי' תבן מעובה
כמי חבילות שבין שני
תומי שבת. דין גיב זה
ורוין מתבין שבין שתי
הצדיות אחד הוא, ולא
שור אלא למיקם באפי'
בהמתו וחזילו היא
וחיכול. אבל לתת לתוך
קופתו או להכילה הוא
לא. דכר' מיפחת מי'
טפחים כיון דליכא תיקרא
לא מיכרא מילתא.
ואוקמינא דהיא בית דאית
ביה היא ובתנא גבוהו י"
טפחים חסר משהו, והתבין
י' טפחים (חסר משהו)
וכל פתוח מ' לבלוד דמי,
שנמצא תיקרא ככילו מגיע
עד שמי התבין, דבעינן
מחיצות המגיעות לתיקרא.

היא ברייתא דלון להציא ברייתא כיון שכול להציא המשנה ומה
שאומר בפ"ק דסוכה (דף ד.) מנן ואין עמיד לפנותו ועפר סתם
מחלוקת ר' יוסי ורבנן אע"ג דבמתני' דהללות לא איירי רבנן מידי
במנן מ"מ מכל שכן דעפר שמעינן דבעי ציטול והא דפשיטא ליה
תנן וציטולו הוה מיעוט לרבנן שפיר
שמעינן מכל שכן דכרי דתצוהא דמהני
ציטול והא דקאמר התם עפר סתם
מחלוקת רבי יוסי ורבנן הוה מני
למיימר נמי עפר ואין עמיד לפנותו
דבהא נמי פליגי רבנן ואמרי דלא
ציטיל אלא אם כן ציטולו ואין עמיד
לפנותו ללא היינו ציטולו כדמוכח התם
אלא משום רבי יוסי נקט עפר סתם
ולא חש להאריך ולמיינקט מריוהו:
מאן תנא אהלות ר' יוסי היא.
אע"פ שלא היה יודע ברייתא
זו דקא' מיימי יודע היה שרבי יוסי
דיבר על ההיא משנה דהללות וכו'
האי גוונא איכא צפק קמא דיומא
(דף יד.) גבי מאן תנא תמיד ר"ש
איש המנפה היא:
הרי הוא כבתם עפר ובטל.
וטומאה צוקעת ועולה
דקדמי דאהלות וכו' והא ר' יוסי
קסבר דטומאה טמונה אינה צוקעת
בפ' העור והרטוב (מלון דף קסה):
דקאמר ר' יוסי חזילי המטה וסריגי
החלונות שפירשו על פני המט צאורי
הנוגע שלא כנגד הנקב טהור ומוקי
לה כסמוכין לו בפחות מטפח ואומר
ר"י דמ"מ מהני ציטול לענין שלא יבא
טומאה לכלים צנדרו והא דאמר ר' יוסי
בפרק השלן (סוכה כ"א): כמקומו ידע
עומד וממלא מפי קבר המהוס היינו
דוקא צקבר דכתיב קרא (במדבר יט) או
צקבר שהמאילה על הקבר טמא אבל
בעלמא קסבר ר' יוסי דלינה צוקעת
וטהור: **דקאים** לה באפה
ואו"ה. ואם תאמר אם כן מאי איריא
דנקט רב הונא שלא יתן לתוך קופתו
ויאכיל כיון דאסור להעמידה
אע"ג דלא מטלטל וי"ל דאי הוה נקט
ליה אסור להעמיד לא הוה ידעינן
מאי טעמא כל כמה דלא אשמעינן
שאסור לטלטל הלכך אשמעינן
שאסור ליתן לתוך קופתו משום דלמא
מיפחת ולא אדעתא וממילא ידעינן
דאסור להעמיד: **ובן אתה מוציא**
בגוב שבן. פירש בקונטרס גוז
צור ולא שני צור גבי תנן ויש
מפרשים לשון קש וגבצא:
שמע מינה מחיצות שאין מגיעות
לתיקרה שמן מחיצות.
במתני' פי' במחיצות עראי כי הך
ולעיל (ע"ב): פסקינן כרבי יהודה הסבר
ולאמר לז"ה עירוב אחד לכולן במחיצות
שאין מגיעות לתקרה והתם נמי
במחיצות עראי איירי כדפי' (ה):
דכל

לא ציטולו. לא ציטיל ואין הטומאה צוקעת למעלה מן הגג שיש לה
אהל לעכמה: רבי יוסי היא. משום דאיירי זה רבי יוסי כדאמרין
לקמן נקיט לה: **סבן.** מלאוהו תבן ויודעין אנו שאינו לריך לו מכל
מקום לא ציטולו בפירוש: **הרי הוא כבתם עפר.** כעפר שאין אנו
יודעין אם עמיד לפנותו אי לא
דקמיה ציטיל. אלמא לר' יוסי עפר
סתם ציטיל סתם תבן שאין אנו יודעין
אם יטריך לציטול לא ציטיל: **עפר.**
ויודעין אנו שיענהו ללאו סתמה הוא:
הרי הוא כסתם סבן. שאין אנו
יודעין אם יפנהו אם לאו דקמיה לא
ציטיל: **הנה איסור שבת.** כגון מתני'
כיון דעפר אינו ציטיל בשבת סתמיה
ציטיל: **אפילו ארנקי.** כיס מלא מעות
ציטיל אם אכל תבן וקש יטול למאכל
בהמה: **למטיימיה קאי.** הלכך
סתם עפר ציטיל ליה ואפילו לרבנן:
ניס למטיימיה קאי. בתמיה: **לא**
שנו. דבעי נטר ד': **אלא שנפנו**
לחצו. ארכו של דף לרוחב החרץ
משפה לשפה כעין גשר: **אבל לחרכו.**
שנתן לחרכו של חרץ דף ד' אורך
על גבי יתדות אצל שפתו סתם קלת
רוחב החרץ ומיעוטו מד': **אפילו כל**
שפוח. שהיתה דף קצרה (א) אפילו אינה
אלא כאצבע הרי מיעוטו לרוחב החרץ
מארכובה צמך מדת הפתח ומתני'
רחב ד' תנן: **זו שלא כנגד זו.** שהיתה
או צולטת לרה"ר יותר מחצתה לא
כגי להו צנסר ארבעה: **אין צין זו**
לזו ג'. אין רחוקה זו מזו שלשה:
מתני' מסנן. גדיש על תבן
ומפסיק על פני רוחב כל החצירות:
מאכילין. מן התבן לבהמתן ולא
חיישין דלמא ממעיט תבן מי' דהויא
לה חדא רשותא ואסרי אהדדי ולא
מסקי אדעתיהו ומטלטלי בחצר להא
לא חיישין דהא אפילו אימעט אי לא
הוי מיעוט על פני עשר אמות ויותר
לא אסרי דהא עד עשר פיתחא הוי
ואין בזה מה שמעט כל כך באכילתה
בשבת אחד: **במעט סבן.** על (א) כל
החצר או צמך י' אמות ועוד:
מערבין אחד. אם נתמעט בחול:
גב'. שלא יקן. צידים לתוך קופתו
דלמא שקיל טובא וממעט ליה
מעשרה וקא מטלטל בחצר האסורה
ומאכילין דקמני דמתני' שהבמה
חלה ואוכלת והסתם לא חיישין לדלמא
ממעט דבמה קלי קלי אכלה. לישנא
אחרונה לא יתן לתוך קופתו משום
דמוק' מאתמול למחילה זו: **ולאוקמי.**
בהמתו על התבן כדי לאכול שרי ולא
גורנין דילמא שקיל צידים וספי לה
אלמא חמיר עליה איסור דרבנן ולא
עבר עליה: **והא אי"ר חנינא מעמיד**
אדם את בהמה ע"ג עשזים.
מחוצרים לאכול ולא חיישין דלמא
עקר צידים ומאכיל לה דהא חמיר
עליה איסור שבת אבל איסור מוקפה

(א) ומספיק דאהלת פ"ז
ה"ה סוכה ד.]. ט (לעיל
ע"א: ג) שבת קכ"ד (ד) [רי
הערוך פ"ג ט"ז שבת ע"ג
פי' תבן מעובה כמו
פחיות. ט) רש"ל מ"ז,
(לעיל ע"ג. א) בס"א: (ז)
לח"ה (ח) י"ל נודק:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא הא דתנן
וכן שתי גוזזותא רב' וכו'
זו כנגד זו אין זו שלא כנגד
זו או זו למעלה מזו לא
חו למעלה מזו מני:
(ב) רש"י ד"ה אפילו כו'
ואפילו אינה: (ג) ד"ה
נתמעט המטע על פני רוחב
כל התבן: (ד) תוס' מ"ה
שמע וכו' דפירש התם. ניב
ד"ה במחיצות:

גליון הש"ס

גמ' מאן תנא עירובין ר'
יוסי היא. עין לקמן דף
פ"ב ע"ה מ"ה צור מאי
איכא למימר:

מוסף רש"י

ר' יוסי אומר תבן ואין
עמיד לפנותו וכו'. ופליג
בין אשנן בין אחריות,
לדורות היינו עפה
וקאמר פ"ק לרז"ח ציטול
וא"ל ר' יוסי תבן אם ידוע
שאין עמיד לפנותו הרי
הוא בטל מלתי, וגרוכות
אפילו סתמה על פני ידוע
עמיד לפנותו לו לא,
מתמא בטל אלא אם כן
ידוע דעמד לפנותו,
דהיינו הרי כסתם תבן ולא
ציטיל (סוכה ד.).

רבינו חננאל

בסתמא לא ציטיל. ופריק
רב הונא מאן תנא אהלות
ר' יוסי ופליגי אתא דירדן.
אינו והא ר' יוסי איפכא
גני, דתנן באהלות פרק
[ט"ז] ר' יוסי אומר תבן
כאן עמיד לפנותו הרי הוא
סתם עפר ובטיל, עפר
(ואין עמיד) [ועתה]
לפנותו הריהו כסתם תבן
ואינו בטל. קמני מיהא תבן
הוא כסתם עפר ובטל,
מכלל דר' יוסי סבר עפר
סתם בטל. אלא תנא
דעירובין הוא ר' יוסי
ולפי' עליה תנא דאהלות.
רב הונא בריה דרב יהושע
אמר גבי איסור שבת אפי'
ארנקי בטיל וכל שכן עפר
או צורות. רב איש אמר
בית אחרין לא רמינן,
חרץ למטיימיה קאי
הילכך סתמא בטיל, אבל
בית לא למימיליה קאי,
הילכך אי פריש רבביה קאי,
אין אי לא לא. מתני', נתן
עליו פס שרוחב ד' טפחים
כו'. אמר רבא לא שנו
שאם נתן החרץ נטר
פתוח מד' טפחים מערבין
שנים ואין מערבין אחד,
אלא בזמן שהשושני זה
הנטר מזה הגד לצידו
האחר של חרץ לרחבו,
אבל אם נתן זה הנטר
לצדו של חרץ מצד אחד
של חרץ, אפי' פתוח מד'
טפחים אחד, שהרי מיעט
החרץ מד' טפחים, לפי
שרוב החרץ שונו כי
הוא [ירוחב ד', ואם נתן